

KAMMARRÄTTENS

UNDERDÅNIGA UTLÅTANDE

ÖFVER

SÄRSKILDE KOMITERADES

DEN 6 NOVEMBER 1878 AFGIFNA

UNDERDÅNIGA BETÄNKANDE OCH FÖRSLAG

TILL

LÖNEREGLERING M. M. FÖR KAMMARRÄTTEN.

STOCKHOLM,
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG,
1879.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan den komité, åt hvilken Eders Kongl. Maj:t uppdragit att afgifva utlåtande och förslag rörande reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden, med rätt att dervid jemväl, i den mån

komiterade kunde finna det af omständigheterna påkalladt, göra framställningar om förändringar i nuvarande organisation af förvaltningspersonalen och anordning af dess arbete, till Eders Kongl. Maj:ts inkommit med underdånigt betänkande och förslag af den 6:te innevarande november rörande reglering af Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarrätt, får, till åtydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning i remiss den 12:te i samma månad, Kammarrätten härmed öfver komiténs betänkande och förslag i underdånighet afgifva utlåtaende, dervid följande den ordning, som af betänkandets uppställning föranledes.

Enär bland de till Kammarrättens befattning hörande ärenden det åt öfverrevisionsdepartementet uppdragna revisionsbestyr intager ett viktigt rum, och då den omfattning, som åt detta bestyr gifves, och det sätt, hvarpå revisionen i allmänhet ordnas, i ej ringa mån inverka på Kammarrättens verksamhet och följaktligen äfven på frågan om den organisation, som för embetsverket kunde vara ändamålsenligast, har komitén till en början yttrat sig om lämpligaste sättet för ordnandet af revisionsarbetet.

I afseende å räkenskapsgranskningens omfattning uttalar komitén såsom sin åsigt, att revisionen borde i sin helhet ordnas hufvudsakligen på det sätt, hvartill den i verkligheten utbildat sig, så att öfverrevisionsdepartementet skulle åligga, ej mindre att fullständigt granska samtliga de redogörelser, hvilka till Kammarrätten komma att ingå och icke förut undergått granskning i detalj, än äfven att, i den mån tiden det medgifver, underkasta jemväl de räkenskaper, som i det redovisande verket blifvit detaljgranskade, en ytterligare revision, mera gående ut på kontrollerande af styrelseverkens och vederbörande myndigheters förvaltningsåtgärder, än redogörelsernas sifferuppgifter; och hemställer komitén derföre, att revisionen af statens räkenskaper må i allmänhet ega rum på sätt, nu faktiskt är förhållandet, dock med iakttagande, att delvis speciel kontrollgranskning, i mån ske kan, verkställas äfven af de myndigheters för offentlighet tillgängliga uppbördsredogörelser, åt hvilka någon öfverrevision för närvarande icke alls kunnat egnas, utvisande komiténs betänkande, att med sistberörda redogörelser afses de synnerligen vidlyftiga räkenskaperna för de statens inkomster, hvilkas uppbörd tillkommer en del af de centrala embetsverken, hufvudsakligen Generaltull-, Generalpost- och Telegraf-styrelserna samt Styrelsen för statens jernvägstrafik.

I hvad komitén sålunda hemställt, så ock i komiténs afstyrkande af en under dess tidigare arbeten ifrågasatt förändring i det syfte, att i allmänhet den inom de centrala embetsverken nu förekommande revision skulle af Kammarrättens revisionspersonal öfvertagas, får Kammarrätten för sin del instämma, dervid i underdånighet åberopande, i fråga om Styrelsens för statens jernvägstrafik af komitén omförmälda förslag rörande förändradt sätt

för revision af denna Styrelses räkenskaper, ett af Kammarrätten, i anledning af särskild nådig remiss, den 22 innevarande november beslutadt underdånigt utlåtande; och har Kammarrätten ej något att erinra emot den af komitén föreslagna bestämmelse, att Kammarrätten skulle ega i hvarje fall besluta, huruvida kontrollgranskning må af dess tjänstemän verkställas inom de centrala embetsverkens lokaler eller om redogörelserna böra till Kammarrätten för sådant ändamål öfverlemnas, likasom ej heller emot komiténs förslag derom, att värfvade arméens förvaltnings- och beklädnadsdirektioners räkenskaper för anslagen till mathållning för manskapet, beklädnad, utredning och remontering m. m., samt de indelta regementenas och korpsernas beklädnadsdirektioners samt arméens beväringssbektädnadsdirektioners medels- och persedelsräkenskaper finge i Arméförvaltningen undergå detaljgranskning, innan de till Kammarrätten i sammanhang med verkets hufvudbok insändas.

På angifna grunder hemställer komitén vidare, att af de nu till Arméförvaltningen ingående räkenskaper skulle till Kammarrätten för granskning direkt öfverlemnas vederbörande expeditioners, stabers, chefsembetens, direktioners med fleres års- och kvartalsredogörelser för emot redovisning utanordnade medel från tjerde hufvudtitelns anslag till Landtförsvars-departementets kommandoexpedition; generalstabens; artilleristabens; öfverkommendantsexpeditionen i Stockholm; krigshögskolan; krigsskolan; garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg; lifgardet till häst; husarregementet Konung Carl XV; Svea lifgarde; andra lifgardet; Vermlands fältjägarkorps; Svea-, Göta- och Vendes artilleriregementen; marinregementet; fortifikationen; värfvade garnisonstruppernas rekrytering och aflöning; lifbeväringssregementet; Gotlands nationalbeväring; Hallands beväring; Vesternorrlands beväring; till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Landtförsvars-departementets kansliexpedition; till extra utgifter, så vidt angår anslaget till krigsvetenskapsakademien, till disciplin kompaniet, äfvensom till generalstabens topografiska afdelning; och ehuru granskningen i första hand af nu uppräknade räkenskaper, enligt Kammarrättens omdöme, följdriktigast tillkomme Arméförvaltningen, torde, då särskilda skäl synas tala för den af komitén i förevarande fall föreslagna anordning, komiténs hemställan böra jemväl i denna del bifallas.

Rörande det af komitén tillföre, vid behandling af frågan om Sundhets-Collegii reglering, väckta och i komiténs nu förevarande betänkande vidhållna förslag, att sedan öfverstyrelsen för hospitalen blifvit öfverflyttad till Medicinalstyrelsen, revisionen af hospitalens räkenskaper, utom såvidt anginge erforderlig granskning för upprättandet af Medicinalstyrelsens hufvudbok, skulle besörjas af någon Kammarrättens tjänsteman, har, i anledning

af särskild nådig remiss, Kammarrätten den 11 sistlidne oktober beslutat underdånigt utlåtande, till hvars innehåll Kammarrätten underdånigt får hänvisa.

Verkställandet af den åt Kammarrätten uppdragna revision, hvilken nu handhafves af 3 revisionskommissarier jemte 14 revisorer och 15 kammar-skriofvare, skulle, enligt den af komitén föreslagna anordning för öfver-revisionsdepartementet, komma att besörjas af 18 revisorer jemte 12 biträ-dande extra ordinarie tjänstemän. Revisionskommissarierna åter skulle af deras nuvarande åligganden endast bibehålla skyldigheten att, dels såsom kontorsförmän egna tillsyn åt arbetets jemna och ordentliga gång å kon-toren, dels till granskning fördela de inkommande räkenskaperna emellan revisionstjänstemännen, dels afgifva årsberättelse och vissa förteckningar, och dels aflemna yttranden uti sådana till räkenskapskontoren remitterade mål, i hvilka yttranden ej af vederbörande anmärkningsförfattare borde afgifvas. Deremot skulle en hvar af revisionskommissarierna inför Kammarrätten före-draga de anmärkningsmål, som från hans kontor anhängiggjordes, äfvensom föreslå beslut och ansvara för uppsättning af expeditionerna i samma mål, och sålunda i afseende å anmärkningsmålen bestrida hufvudsakligen ena-handa tjänstgöring, som Hofrätternas fiskaler i brottmål.

Revisionskommissarierna, hvilkas chefskap för räkenskapskontoren, der-est den sålunda ifrågasatta nya och, efter hvad med visshet kan antagas, högst trägna tjänstgöring åt dem uppdroges, komme att blifva endast sken-bar, intaga i verkligheten under närvarande förhållanden bland revisions-personalen ett särdeles viktigt rum, då revisionskommissarierna, jemte besör-jande af den första generela granskningen af inkommande räkenskaper för utrönande om proprie balanser förefinnas och kronans eller det allmännas säkerhet eljest i något fall äfventyras, vidare i revisionsarbetet i dess hel-het tager en högst verksam och gagnande del. På grund af den förtrogen-het revisionskommissarierna eger med de särskilda till hans kontor hörande räkenskaper och dessas inbördes sammanhang samt den vidsträckta känne-dom, som hos honom bör kunna påräknas, dels om de författningar och särskilda föreskrifter, som i olika fall böra tillämpas, och hvilka föreskrifter till ej obetydlig del äro att söka uti icke tryckta kongl. bref, och dels om prejudikater i frågor, likartade med dem, som under revisionen tid efter annan yppa sig, är nemligen revisionskommissarierna för den underlydande revisionstjänstemannen med mindre omfattande erfarenhet ett ovärderligt stöd i hans arbete och i tillfälle, att medelst sina anvisningar förekomma mycket onödigt arbete samt deraf härflytande ansenlig tidsförlust vid revi-

sionen, och naturligtvis äro äfven för den äldre och mera erfarne revisions-tjenstemannen en skicklig och mångsidig kontorschef's råd och upplysningar af oskattbart värde. Revisionskommisarien har derjemte att, sedan anmärkningar vid reviderade räkenskaper blifvit af den underlydande tjenstemannen författade, granska och, derest revisionskommisarien godkänner samma anmärkningar, underskrifva dem, hvarförinnan anmärkningarna, efter hvad erfarenheten visar, ofta måste af revisionskommisarien omarbetas. Revisionskommisarien beledsagar tillika, sedan förklaring öfver anmärkningarna inkommit, anmärkningsförfattarens påminnelser med sitt utlåtande, egande den revisionstjensteman, hvilkens anmärkning revisionskommisarien anser sig ej kunna godkänna, att i eget namn ingifva en sådan anmärkning till Kammarrätten. — Sålunda deltagar revisionskommisarien, såsom förut blifvit nämndt, på ett väsentligt sätt i revisionsarbetet, och af särskild vikt är revisionskommisariens ofvan beskrifna verksamhet i det hänseendet, att densamma kan påräknas medföra, att de anmärkningar, öfver hvilka embetsverk samt andra högre eller lägre myndigheter måste höras, blifva framställda med den reda och i den värdiga form, att icke sjelfva det sätt, hvarpå kronan utförer sin talan, må gifva den förklaringskyldige berättigad anledning till missnöje. Genom revisionskommisarien åstadkommes ock nödig sammanhållning och enhet i revisionsgöromålen, på samma gång han under sin nuvarande verksamhet är i tillfälle att utöfva den honom såsom kontorschef åliggande tillsyn deröfver, att de underlydande tjenstemännen, af hvilka en hvar får sig anvisadt så mycket revisionsarbete, som, efter uppskattning af hvarje räkenskap till viss s. k. revisionstid, beräknas svara emot tiden för hans tjenstgöringskyldighet, alltid äro under tjenstgöringstiden närvarande å tjensterummet och der fullgöra sina åligganden, en kontroll, hvilken, om den hitintills ansetts behöflig, ej torde kunna anses mera umbärlig, i händelse revisionspersonalen hädanefter, på sätt komitéen föreslagit, komme att till en betydligare del bestå af extra ordinarie tjenstemän med ringa aflöning och oftast delad verksamhet.

Om härtill tages i betraktande, att den tid och det arbete, som måste användas vid afdömandet af anhängiggjorda anmärkningsmål, äro i hög grad beroende derpå, huruvida den af vederbörande aktor förda talan blifvit från början rätt anlagd och begränsad samt de af honom afsedda förhållanden erhållit behörlig utredning; att en till Kammarrätten aflemnad anmärkning visserligen kunde vara af motsatt beskaffenhet, utan att ändå vara sådan, att den lagligen kunde genom vägran af kommunikation omedelbart undertryckas; samt att, derest den revisionskommisarien nu åliggande skyldighet att granska anmärkningarna inuan Kammarrättens pröfning af desamma påkallas, upphörde, såväl Kammarrättens ledamöters, som dess kanslis tid ofta kunde komma att upptagas med afgörandet af och uppsättandet af

beslut öfver mindre grundade anmärkningar, så inses lätt, af hvilken vigt och betydelse revisionskommisariens nuvarande tjensteutöfning är, icke allenast för sjelfva revisionsarbetet, utan äfven såsom i betydlig mån underlätande Kammarrättens dömande verksamhet.

Enligt komiténs förslag skulle revisorerne, sjelfve icke mera åtnjutande stöd i kontorschefens erfarenhet, handleda de yngre revisionstjenstemännen samt öfverse och med utlåtande beledsaga de anmärkningar, som af dessa göras, och har komitén härvid åberopat, att revisionen inom Fångvårdsstyrelsen blifvit på liknande sätt ordnad. Om ock en dylik anordning är användbar inom de förvaltande verk, hvilkas revisionspersonal ständigt har att granska samma räkenskap samt följaktligen måste blifva väl förtrogen med dess detaljer och de deri ständigt återkommande frågor, så är dock förhållandet väsentligt olika i öfverrevisionsdepartementet, hvars granskning omfattar ett mycket stort antal räkenskaper af olika beskaffenhet från förvaltningens alla grenar, i följd hvaraf den person, som anförtros att handleda andre tjenstemän vid denna revision, måste, för att kunna fullgöra sitt värf, besitta andra egenskaper och vida större öfersigt öfver förvaltningsväsendet och de skilda räkenskaperna, än i allmänhet hos första gradens tjenstemän med skäl får förutsättas, och då härtill kommer, att det uti ett verk med talrik revisionspersonal, i öfverensstämmelse med den vanliga lagen för arbetets delning, i allt fall icke lär vara lämpligt, att uppdraget, att vid revisionsarbetena lemna behöflig handledning, fördelas på ett större antal personer, hvilka derigenom skulle oupphörligt störas i sitt eget arbete, torde den föreslagna anordningen, att åt första gradens tjenstemän inom öfverrevisionsdepartementet uppdraga ett slags chefskap öfver de yngre tjenstemännen i samma departement, icke kunna förordas.

På sätt Kammarrättens föregående framställning gifver vid handen, skulle, enligt komiténs af Kammarrätten i denna del biträdda förslag, icke allenast mängden af de räkenskaper, hvilka i Kammarrätten underkastas revision i första hand och således måste derstädes granskas i detalj, ökas med ett antal sådana, utan äfven öfverrevisionsdepartementets kontrollgranskning utsträckas till, bland annat, Generaltull-, Generalpost- och Telegraf-styrelsernas samt Styrelsens för statens jernvägstrafik vidlyftiga uppbördsredogörelser, åt hvilka någon nämnvärd öfverrevision, på sätt komiténs betänkande upplyser, i saknad af tillräckliga arbetskrafter för närvarande icke kunnat egnas; men, för den händelse samtidigt härmed revisionsarbetet beröfvades de tre revisionskommisariernes kraftiga medverkan och hufvudsakligaste delen af de göromål, hvilka nu gifva dem trägen sysselsättning, på sätt föreslaget blifvit, öfverflyttades och fördelades å den öfriga revisionspersonalen, anser Kammarrätten det arbete, som blifvit öfverrevisionsde-

partementet förelagdt, icke med de återstående arbetskrafterna kunna på ett någorlunda nöjaktigt sätt fullgöras.

I afseende för öfrigt å lämpligheten deraf, att revisionskommissarierna blifve använda att föredraga, en hvar de anmärkningsmål, som från hans kontor anhängiggöras, med skyldighet att föreslå beslut och ansvara för uppsättningen af expeditionerna i samma mål, torde böra erinras, att i väsentlig mån olika såväl anlag och fallenhet, som utbildning, lära erfordras för en verksamhet af nämnda art och för tjenstgöring vid räkenskapsgranskningen inom öfverrevisionsdepartementet, hvarföre det kanske i de flesta fall icke torde inträffa, att en tjänsteman, hvilken vunnit befordran inom nämnda departement och hvilken under utöfvande af en revisionskommissaries nuvarande verksamhet vore i stånd att göra Kammarrätten synnerligt gagn, tillika vore i besittning af sådana egenskaper, som gjorde honom lämplig till tjenstgöring såsom föredragande. Erfarenheten lärer väl äfven ådagalagt, att till sådan tjenstgöring bättre egna sig personer af mindre framskriden ålder, än den, revisionskommissarierna vanligen vid befordran till denna befattning uppnått, och synes någon betänklighet ock möta dervid, att revisionspersonalens chef blifve satt till att hos domstolen göra framställningen af och affatta förslag till beslut i de af revisionspersonalen anhängiggjorda mål. Rörande denna del af förslaget får Kammarrätten slutligen erinra, att, enligt den i komiténs betänkande intagna tabellariska redogörelse för den verkställda revisionen af 1875 års räkenskaper, de särskilda anmärkningspunkter, hvilka för samma räkenskapsår till Kammarrätten inkommit från provinsräkenskapskontoret uppgått till icke mindre än 474, under det från militieräkenskapskontoret inkommit 281 och från civilräkenskapskontoret 262 anmärkningspunkter, öfverensstämmande dessa siffror äfven med den emellan Kammarrättens sex ledamöter under de sednare åren gällande fördelning af anmärkningsmålen, enligt hvilken provinsräkenskapskontorets anmärkningsmål äro till föredragning fördelade emellan tre ledamöter, af hvilka dock en ledamot tillika föredrager ett färre antal mål från militieräkenskapskontoret och en ledamot, såsom innehafvare af den så kallade advokatfiskalsroteln, åtnjuter någon lindring i föredragning af anmärkningsmål; och af nu anförda förhållande rörande proportionen emellan inkommande anmärkningsmål från de särskilda räkenskapskontoren visar sig, att för vederbörande revisionskommissarie i provinsräkenskapskontoret svårighet skulle uppstå att, oafsedt öfriga åligganden, till föredragning utarbета, affatta förslag till beslut uti samt derefter verkställa sjelfva föredragningen af och justera expeditionerna uti de talrika målen från hans kontor, hvilka för öfrigt, i anseende till stadgade kortare preskriptionstider för anställande af så kallade reservationskraft mot skattskyldige och för samma krafts gällande kraft, företrädesvis erfordra skyndsamt behandling.

Då revisionskommisarierne uti deras nuvarande tjenstgöring, enligt Kammarrättens erfarenhet och på sätt Kammarrätten genom den nu gjorda framställning sökt ådagalägga, i verkligheten äro inom öfverrevisionsdepartementet ounbärlige och tillika för Kammarrätten såsom domstol i anmärkningsmålen af synnerligt gagn, *då* desse tjenstemän i den föreslagna egenkapen af föredragande deremot endast i inskränktere mån komme embetsverket och det allmänna till nytta, *och då* de här ofvan omförmälda, i sammanhang med förslaget om förändrad tjenstgöring för revisionskommisarierne, ifrågasatta anordningar måste anses vara i särskilda afseenden mindre lämpliga, får Kammarrätten, instämmande i den af komiténs ordförande i afgifven reservation yttrade mening i detta ämne, i underdånighet afstyrka bifall till hvad komitén i nu omordade hänseenden föreslagit.

I fråga om arbetssättet inom öfverrevisionsdepartementet innefattar komiténs betänkande slutligen förslag, dels derom, att förandet af vissa anteckningar jemte tillsynen att räkenskaperna inkomma å bestämda tider med flere göromål måtte, i den mån de nu verkställdes af revisionskommisarierne, öfverflyttas på andre tjenstemän inom departementet, och dels att revisionskontorens så kallade aktoratsräkningar måtte hädanefter uppgöras å advokatfiskalskontoret och att dit jemväl måtte förläggas skyldigheten att requirera anmärkningsförfattare tillkommande observationsprocent samt att öfvervaka indrifningen af de medel, som i följd af revisionskontorens anmärkningar blifvit till betalning fastställda.

Dessa förslag, af hvilka det förra, såsom föranledt af förslaget om revisionskommisariernes tjenstgöring såsom föredragande, lärer med detta förfalla, torde först i sammanhang med förnyad instruktion för Kammarrätten komma att slutligen pröfvas; men då förslaget rörande förläggande till advokatfiskalskontoret af skyldigheten att uppgöra revisionskontorens aktoratsräkningar, öfvervaka indrifningen af anmärkningsmedel och requirera observationsarfvoden blifvit satt i någon mån i samband med frågan om advokatfiskalskontorets stat, anser sig Kammarrätten böra här yttra sig något utförligare i detta ämne. Upprättandet af aktoratsräkningarna och öfvervakandet af anmärkningsmedlens jemte observationsprocentens indrifning besörjas för närvarande å civil- och militie-räkenskapskontoren af revisionskommisarierne samt å provinsräkenskapskontoret af en underordnad tjensteman, hvilken, i anseende till dessa göromåls ganska betydliga omfång å sistnämnda kontor, anses jemte desamma kunna fullgöra endast halft revisionsarbete emot öfrige tjenstemän i samma grad, och synas i följd häraf ifrågavarande

göromål för samtliga kontoren kunna beräknas, att ungefärligen upptaga en af de lägst aflönade tjänstemännens hela tid. Då vederbörande tjänstemän å de särskilda kontoren besitta kännedom om kontorens anmärkningsmål och derstädes hafva lätt tillgång till de handlingar, med ledning af hvilka anteckningarne i hvarje kontors aktoratsräkning samt öfvervakandet af medlens indrifning och föreskrifna uppdebiteringars verkställande ske, hvaremot personalen å advokatfiskalskontoret, hvilket är inrymdt i särskild lokal, endast undantagsvis har befattning med anmärkningsmålen och räkenskapskontorens handlingar, skulle ifrågavarande göromåls öfverflyttande till advokatfiskalskontoret, utan att leda till större säkerhet eller till synnerlig lättnad för öfverrevisionsdepartementets tjänstemän, blifva för advokatfiskalskontoret ansenligt betungande. Vid dessa förhållanden och då redan nu den kanslist, hvilken är anställd å advokatfiskalskontoret, är fullt upptagen med den honom åliggande granskning af handlingarne i Kammarrättens pröfning underställda afskrifningsmål, hvilkas antal, på sätt här nedan omförmäles, skulle enligt komiténs förslag komma att icke obetydligt ökas, äfvensom med diariiföring, besörjandet af utgående expeditioner m. m., torde det hvarken vara lämpligt, att den ifrågakomna befattningen med aktoratsräkningarne och anmärkningsmedlen blifver skiljd från räkenskapskontoren, eller arbetet härmed skäligen kunna påläggas den extra ordinarie tjänsteman med icke obetydligt lägre aflöning, hvilken komme att å advokatfiskalskontoret öfvertaga den nuvarande kanslistens tjensteutöfning, och att med ifrågavarande tidsödande bestyr belasta advokatfiskalen, hvilken derigenom skulle hindras i sina nuvarande ytterst viktiga göromål, lär icke kunna ifrågasättas.

Hvad komitéen öfreslagit i syfte att granskningen af vissa räkenskaper måtte kunna tidigare, än nu sker, påbörjas, lærer, då, i anledning af särskild nådig remiss, Kammarrätten har att gemensamt med Statskontoret afgifva underdånigt utlåtande i enahanda ämne, icke nu böra föranleda till något vidare yttrande af Kammarrätten.

I afseende å sättet för behandling af vissa anmärknings- och afskrifningsmål äfvensom af balansmålen innefattar komiténs betänkande förslag till särskilda förändrade bestämmelser, och har Kammarrätten i dessa frågors närvarande skick ej ansett sig ega anledning till anmärkning emot de gjorda förslagen, enligt hvilka Kammarrättens embetsåligganden skulle komma att utsträckas till skyldighet att pröfva, ej mindre sådana anmärkningar, som vid räkenskapsgranskning uppkommit emot Kollegier, andra allmänna verk med lika värdighet eller någon dess ledamot i de fall, då anmärkningen af-

såge endast ersättningsskyldighet, än äfven samtliga de af nämnda embetsverk uti afskrifningsmål meddelade utslag, i det att dessa utslag, enligt förslaget, borde, i olikhet med hvad hitintills egt rum, Kammarrättens pröfning underställas. Rörande antalet af dylika afskrifningsmål, bland hvilka de från Arméförvaltningen inkommande antagligen blefve de talrikaste, kan dock någon närmare beräkning nu ej göras.

Af komitén har ock lemnats förslag till förändrade bestämmelser i ändamål att åstadkomma ökad skyndsamhet vid afgifvandet af förklaringar och påminnelser i de hos Kammarrätten anhängiggjorda anmärkningsmål, och synas såväl dessa förslag, som komiténs underdåniga framställning om upphörande af nu föreskrifven hemställan till Eders Kongl. Maj:t af fråga, huruvida anmärkning, som angår menighet, må till kommunikation utställas eller icke, vara ändamålsenliga och förtjenta att vid meddelande af ny instruktion för Kammarrätten vinna nådigt afseende.

Den Kammarrättens ledamöter nu åliggande föredragning af underställda utslag i mål rörande afskrifning i vissa fall af utskylder och böter skulle, jemlikt komiténs förslag, öfvertagas af Kammarrättens sekreterare. Rörande den nuvarande behandlingen af nämnda afskrifningsmål, hvilkas föredragning med anledning deraf, att advokatfiskalsembetet derförinnan har att granska handlingarna och meddela utlåtande i målen, blifver synnerligen enkel, innehåller det vid komiténs betänkande fogade särskilda yttrande af komiténs ordförande fullständig utredning, och ehuru dessa måls föredragning genom sekreteraren, på sätt samma yttrande utvisar, icke kan för ledamöterna, hvilka i allt fall vid målens afgörande och beslutens justerande måste taga del af handlingarna, förväntas medföra någon synnerlig lättnad i göromålen, torde, enär, såsom komiténs ordförande förmält, i anseende till målens beskaffenhet, hinder för deras föredragning genom sekreteraren ej möter, bestyret härmed kunna åt denne tjänsteman uppdragas.

Utgående exemplaren af Kammarrättens domar och utslag skola, enligt nu gällande föreskrifter, underskrifvas af presidenten eller, i hans frånvaro, af de två äldste ledamöterna, hvaremot fullmakter, afsked, vittnesbörd och bref skola förses med underskrift af samtliga närvarande ledamöterna samt underdåniga utlåtanden af dem, som deri deltagit. Af komitén har blifvit hemstäldt dels att, till undvikande af tidsutdrägt, samtliga från Kammarrätten utgående expeditioner, utom underdåniga utlåtanden, med hvilka borde förfaras såsom hitintills skett, skulle endast af presidenten eller, i hans frånvaro, af Kammarrättens tjänstgörande äldste ledamot underskrifvas, och dels att ineliggande exemplaren af Kammarrättens domar och utslag måtte, på sätt nu sker, undertecknas af de ledamöter, som i besluten deltagit, samt att, å concepten till öfriga expeditioner, anteckning om deras enlighet med Kammarrättens beslut måtte göras af den ledamot, som målet

föredragit, eller, när föredragningen skett af sekreteraren, utaf äldste ledamoten. Dessa förslag synas Kammarrätten öfverhufvud ändamålsenliga, lärande i händelse föredragning af anmärkningsmålen, hvarmed sekreteraren icke har befattning, skulle komma att ske genom andre, än Kammarrättens ledamöter, concepten till expeditionerna i sådana mål, allt efter expeditionens vikt, böra förses med påskrift om justering antingen af föredraganden eller af ledamöterna, enligt den fördelning emellan de sistnämnde, som kan blifva af Kammarrätten eller dess president uppgjord.

Beträffande af komitén väckt förslag om utbytande af de ferier, ledamot af Kammarrätten enligt nu gällande instruktion åtnjuter under sex veckor af sommaren, emot semester under lika lång tid, vill Kammarrätten uttala sig här nedan vid behandlande af frågan om personalen inom Kammarrätten, och får med anledning af komiténs hemställan att bestämmandet om den lindring i tjänstgöringen, ledamöterna borde erhålla under julhelg och den derefter närmast följande tid, måtte komma att åligga verkets chef, Kammarrätten i underdånighet åberopa det af komiténs ordförande härutinnan afgifna särskilda yttrande, jemväl i hvad detsamma innefattar underdånig hemställan att, derest Eders Kongl. Maj:t skulle anse förändring i nu gällande föreskrifter i ämnet böra ega rum, i sådant afseende kunde tillämpas enahanda bestämmelser, som i fråga om Hofrätternas julferier blifvit i nåder meddelade.

Komiténs framställning i fråga om semester för den öfriga personalen får Kammarrätten för sin del biträda, dock att Kammarrätten, i öfverensstämmelse med den af komitén, vid ordnandet af ledamöternes sommarledighet, tillämpade grundsats, i underdånighet hemställer, att då notarieerne, hvilka enligt förslaget skulle åtnjuta en månads semester, torde böra befrias från skyldighet att under fjorton dagar före semestertidens början fullgöra protokollsföring jemte tillhörande skyldighet att uppsätta och expediera utslag och bref, enär i annat fall desse tjänstemän, upptagne af sistberörda bestyr, komme att gå i mistning af motsvarande del af den korta semester-tiden, vikarie för en hvar af de tre notarieerne måtte beräknas för en tid af en och en half månad. Detta komme dock ej att medföra större förhöjning i vikariatsersättningarna än 150 kronor.

Derest åter Kammarrättens ledamöter, på sätt Kammarrätten här nedan ifrågasatt, icke skulle erhålla semester, utan deras ledighet ordnas efter feriesystemet, skulle ej heller för notarieerne semestervikariat blifva erforderligt.

Vid de föreslagna bestämmelserna beträffande tjänsters tillsättande, tjänstledighet och vikariers förordnande är ej annat från Kammarrättens sida att erinra, än att Kammarrätten, i anledning af förslaget att Kammarrätten skulle ega förordna ordinarie tjänsteman inom embetsverket till vikarie för

ledamot under viss kortare tid, vill i underdånighet hemställa, huruvida icke Kammarrätten kunde medgifvas att i sådant afseende meddela förordnande äfven för annan person, som förut varit i Kammarrätten adjungerad.

Kammarrätten öfvergår härefter till frågorna *om Kammarrättens personal och om lönevillkoren jemte ledamöternes semester.*

Såsom känt är, och på sätt äfven visar sig af den fullständiga utredning, komitén i sitt betänkande lemnat rörande de hos Kammarrätten under åren 1831—1877 anhängiggjorda mål och ärenden, har antalet af dessa mål och ärenden under den tid af inemot femtio år, som förflutit sedan genom Kammarrättens instruktion antalet af dess ledamöter bestämdes till sex, tillväxt uti en, i proportion till ledamöternes ringa antal, högst betydande grad. Enär i följd häraf ett allt för stort missförhållande uppkommit emellan göromålens mängd och de ordinarie arbetskrafterna, har alltsedan år 1871, med undantag endast för året 1875, den åtgärd vidtagits, att extra ledamöter förordnats att biträda med undanarbetande af balanserade oafgjorda mål, med hvilket arbete två extra ledamöter jemväl under innevarande års vårsession varit och fortfarande under nu pågående höstsession äro sysselsatte. Genom den sålunda erhållna förstärkning har dock, oaktadt ansträngdt arbete inom Kammarrätten, icke kunnat förekommas att, i anseende till mängden af inkommande nya mål, fortfarande vid hvarje års slut en betydlig balans af oafgjorda mål förefunnits, hvilken omständighet ådagalägger, att missförhållandet emellan de årligen inkommande målen och de ordinarie arbetskrafterna icke är tillfälligt; kommande till mängden af löpande göromål äfven skyldighet för ledamöterna att turvis hos Kammarrätten verkställa föredragning och utarbete underdåniga utlåtanden rörande sådana förekommande organisationsfrågor och författningsförslag, stundom af mera betydande omfattning, hvilka blifva till Kammarrätten för afgifvande af sådana utlåtanden i nåder remitterade. Enligt nu föreliggande komitébetänkande skulle ock, förutom de mål, hvilka Kammarrätten nu har att handlägga, pröfningen af ytterligare ett antal mål åt detta embetsverk uppdragas. Det öfvervägande flertalet af de mål, som nu ingå till Kammarrätten, utgöres af anmärknings- samt fattigvårds- och beskattningsmål, och någon utsigt till minskning i dessa måls antal synes icke vara för handen. Snarare torde med största sannolikhet kunna antagas att, i anseende till de allmänna räkenskapernas fortgående naturliga tillväxt och då tid efter annan, på sätt äfven enligt komiténs förslag skulle ske, åt Kammarrättens revision måste uppdragas detaljgranskning i första hand af räkenskaper, hvilka

ej förut undergått sådan granskning i Kammarrätten, anmärkningsmålen alltjemt skola i motsvarande grad tillväxa i antal, hvarjemte, enligt hvad erfarenheten visar, de skattskyldige i samma mån, som kommunalutskylterna, hvilka till stor del uttaxeras efter inkomstbevillningen, allt mera stegras och denna bevillning jemväl lägges till grund för uttaxering af andra allmänna afgifter, finna sig manade att hos Kammarrätten fullfölja besvär öfver pröfningskomitéernas beslut; och af hvilken vigt det är, att afgörandet af sistnämnda slag af mål, likasom af öfriga till Kammarrättens handläggning hörande mål och ärenden, icke må i saknad af arbetskrafter försenas, lär det icke vara nödigt att här framhålla.

Under nu anförda förhållanden synes vid en reglering af embetsverket böra tillses, huru en stadigvarande förstärkning af domstolens arbetskrafter må kunna beredas, då det icke kan anses lämpligt eller för det allmänna tillfredsställande att domarebefattningar hos Kammarrätten för längre framtid besättas med tillfällige adjungerade ledamöter. Komitén, som vitsordat att en tillökning i ledamotspersonalen vore erforderlig, derest ej det förefintliga missförhållandet kunde på annat sätt afhjelpas, har ansett sådant kunna ske derigenom, att skyldigheten att föredraga anmärkningsmål öfverflyttades på revisionskommisarierna och föredragningen af en del underställda afskrifningsmål på sekreteraren, hvarjemte komitén ifrågasatt, att de ferier, hvarje ledamot nu åtnjuter under sex veckor af sommaren, skulle utbytas emot semester, hvarunder borde förordnas adjungerade ledamöter till vikarier. Kammarrätten har på anförda grunder varit nödsakad att i underdånighet afstyrka den ifrågasatta förändringen i revisionskommisariernes nuvarande angelägna tjensteutföring, och att lättnad endast i synnerligen ringa grad kunde i ledamöternes göromål vinnas genom afskrifningsmålens föredragande af sekreteraren är i det föregående af Kammarrätten upplyst. Hvad angår förslaget att använda vikarierande adjunkter under sommarmånaderna, anför komitén, att ehuru af desse adjunkter, såsom för göromålens behandling i allmänhet mer eller mindre främmande, icke kunde till fullo förväntas lika stor arbetsprodukt, som af de ordinarie ledamöterna, skilnaden dock icke torde blifva större, än att en betydlig vinst ändock skulle af en sådan anordning uppstå.

I verkligheten synes dock hvad komitén sålunda föreslagit hufvudsakligen icke innefatta annan förändring i nu rådande missförhållande med extra ledamöters användning, än att desses tjenstgöring blefve förlagd till annan årstid, än den, hvarunder de nu vanligen i Kammarrätten biträda. *Genom bifall till detta förslag skulle ock domareembeten i Kammarrätten, enligt en stadigvarande anordning, blifva besatte med tillfällige adjungerade ledamöter*, hvilken anordning synes desto betänkligare, som det sedan längre tid vid inträffadt behof äfven af ett mindre antal adjungerade ledamöter, än

denna anordning skulle kräfvä, visat sig vara med anseelig svårighet förenadt att, synnerligast under sommarmånaderna, finna personer, som äro vilige att bestrida ifrågavarande tjänstgöring och på samma gång besitta de därför nödiga egenskaper. Antager man, att tiden för de ordinarie ledamöternes tjänstgöring och semester under sommarmånaderna på vanligt sätt indelades i två perioder, skulle under hvardera perioden erfordras tre adjungerade ledamöter samt Kammarrättens domsrätt komma att utöfvas af en personal, bestående i lyckligaste fall, eller under förutsättning att icke förfall inträffade för någon bland de ordinarie ledamöterna, så att vikarie för honom behöfde förordnas, till ej mindre än halfva antalet af vikarierande adjunkter. Komitén har, då hvarje ledamots föredragningsskyldighet måste upphöra fjorton dagar före början af hans semestertid såvida han då verkligen skall kunna vara ledig, funnit för hvarje ledamot erfordras vikarie under två månader och sålunda beräknat tolf vikariatsmånader för samtliga ledamöterna, men som ledamöterna under närvarande förhållanden plägat fullgöra föredragning allt intill ferietidens början oaktadt deraf uppkommit en minskning af ferietiden, skulle i jemförelse med den nuvarande föredragningstiden i verkligheten vinnas endast nio vikariatsmånader och det är att befara, att under ofvan anförda förhållanden och då de under sommaren tjänstgörande ordinarie ledamöternes tid blefve nog mycket upptagen utaf behandlingen af deras mera ovane medarbetares mål till men för de förres egen föredragning, den verkliga vinsten i arbetsprodukt af dessa månaders vikariat i det hela ej blefve af betydighet.

Kammarrätten måste på grund af det anförda, i likhet med komiténs ordförande, i underdånighet tillstyrka, att förslaget om inrättande af semestervikariat för Kammarrättens ledamöter ej måtte vinna Eders Kongl. Maj:ts bifall.

Icke förbiseende angelägenheten att, vid beredande af nödig förstärkning i de till buds stående arbetskrafterna, söka en sådan lösning af frågan, som lände till minsta möjliga kostnad för statsverket på samma gång den för det allmänna vore fullt nöjaktig, har Kammarrätten under de öfverläggningar i detta ämne, som hos Kammarrätten egt rum, i dylikt syfte uppställt och pröfvat särskilda förslag, och har derunder hos Kammarrätten den öfvertygelse vunnit stadga, att för vinnande af den förstärkning i arbetskrafterna inom Kammarrätten, som de ökade domaregöromålen påkalla, en tillökning i ledamöternes antal, ehuru nödvändigt medförande större kostnad, än den af komitén beräknade, är den enda naturliga och fullt tillfredsställande utväg.

På grund häraf, samt med åberopande tillika af hvad, enligt den vid komiténs betänkande fogade reservation, blifvit i ämnet yttrad af komiténs

ordförande, får Kammarrätten förena sig i den af honom gjorda underdåniga hemställan,

att ledamöternes antal måtte vid embetsverkets reglering bestämmas till åtta i stället för sex.

Då i händelse af bifall härtill erfordrades två kammarrättsrådslöner å hvardera 6,400 kronor eller tillhopa 12,800 kronor, hvaremot dels det belopp af 2,000 kronor, som beräknats såsom vikariatsersättning under ledamöternes semester, och dels ersättningen till notariernes semestervikarier, af komitén beräknad till 300 kronor, blefve obehöfliga, skulle den af Kammarrätten ifrågasatta tillökning i ledamöternes antal medföra en förhöjning i den af komitén för Kammarrätten beräknade stat med 10,500 kronor.

Vidkommande tjänstemannapersonalen inom verket, har väl betänklighet uppstått, huruvida det kunde vara förenadt med full trygghet för göromålens säkra gång inom öfverrevisionsdepartementet och kansliet, att arbetets utförande derstädes till så stor del, som blifvit föreslaget, grundades på biträde af extra ordinarie tjänstemän; men då vid redan verkställd reglering af åtskilliga andra embetsverk enahanda åtgärder i afseende å användande af extra biträden vidtagits, anser Kammarrätten sig ej böra härutinnan göra någon från komiténs förslag afvikande framställning.

Kammarrätten tror sig emellertid icke böra underlåta att i underdånighet framhålla önskvärdheten deraf, att första gradens tjänstemän jemte förenämnde extra biträden kunde beredas åtminstone någon förhöjning i de af komitén föreslagna aflöningsförmåner, beräknade för första gradens tjänstemän till 1,800 kronor i lön och 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar samt för de extra biträdena till, i medeltal, 1,200 kronors arfvode. Aflöningen för första gradens tjänstemän skulle sålunda komma att utgå med enahanda belopp, som vid reglering af Generalpoststyrelsen, Fångvårdsstyrelsen, Telegrafstyrelsen med flera förvaltande verk beräknats för desse verks tjänstemän inom samma grad. I anseende till göromålens beskaffenhet inom öfverrevisionsdepartementet och Kammarrättens kansli, måste likväl på innehafvarne af första gradens tjänster derstädes ställas ej obetydligt högre anspråk på kunskaper och tjänstemannaskicklighet samt omdömesförmåga, än på deras vederlikar inom de förvaltande verken. Sättas det oaktadt aflöningsvilkoren alldeles lika, synes denna omständighet möjligen föranleda, att Kammarrätten beröfvades tillfälle att åt sig förvärfva och bibehålla de dugligare och derföre mera eftersökte tjänstemännen, hvilka icke, utan att något högre aflöning kan erbjudas dem, torde föredraga den svårare och mödosammare tjänstgöringen i Kammarrätten, och följaktligen kunde detta embetsverk komma i fara att nödgas åtnöja sig med tjänstemän, för hvilka de förvaltande verken icke funnit användning. Dessa skäl gälla i icke mindre grad

för beräkning af något högre arfvoden till de extra biträdena, helst ett större antal sådane måste anställas för uppehållande af göromålen och åt desse tjänstemän måste anförtros göromål af mera maktpåliggande art, än som i allmänhet åt extra biträden uppdragas. Rörande särskildt notarietjänsterna, äro dessa, hvilkas besättande med skicklige tjänstemän är för Kammarrätten af mycken vikt, i hög grad ansträngande utan att dessa befattningsars innehafvare ega samma tillfälle, som notarierna i de rent juridiska embetsverken, att af yngre obefordrade tjänstemän erhålla kostnadsfritt biträde i sina göromål. Kammarrätten har, utan att tilltro sig att uti ifrågasvarande hänseende framställa något definitivt förslag, föreställt sig såsom ej otjenligt, om första gradens tjänstemän härstädes genom en förhöjning i de föreslagna tjänstgöringspenningarna bereddes en totalaflöning till enahanda belopp, som Hofrätternas notarier uppbära, och att arfvoden till de vid göromålen erforderlige extra biträden i medeltal beräknades till belopp motsvarande de tjänstgöringspenningar, af hvilka första gradens tjänstemän sålunda komme i åtnjutande.

På de af komiténs ordförande anförda skäl för bibehållande till Kammarrättens disposition af de s. k. gratifikationsmedlen, hemställer Kammarrätten, att ett mot de nu anslagna gratifikationsmedlen svarande belopp af 1,350 kronor fortfarande kunde få för samma ändamål beräknas; men i öfriga delar är vid komiténs förslag i afseende å Kammarrättens personal och vaktbetjening samt lönevilkoren ej något från Kammarrättens sida att erinra.

Med tillämpning af hvad Kammarrätten sålunda i underdånighet anfört, har Kammarrätten uppgjort och får härhos bilägga förslag till stat för Kammarrätten, afsedd att gälla från och med år 1880.

I komiténs förslag till stat är anslaget till vikariatsersättning, arfvoden åt extra biträden och renskrifning upptaget till 29,400 kronor; men enär, enligt Kammarrättens hemställan, skulle afräknas ersättningarna till semestervikarier för ledamöterna och notarierna med 2,300 kronor och i stället tilläggas 1,350 kronor gratifikationsmedel, är slutsumman af förenämnda anslag i Kammarrättens förslag till stat upptagen till 28,450 kronor.

Uti komiténs betänkande har vidare behandlats frågan om visse tjänstemäns *sportler*, hvarvid blifvit hemställt, bland annat, att de bestämmelser angående åtnjutande af observationsarfvode å influtne anmärkningsmedel,

som för närvarande äro för Fångvårdsstyrelsens revisionspersonal meddelade, måtte i tillämpliga delar blifva gällande jemväl för revisionstjenstemännen inom Kammarrätten. Enligt nämnda bestämmelser, hvilka innehållas i 22 § af den för Fångvårdsstyrelsen den 22 November 1877 gifna instruktion, åtnjuter anmärkningsförfattare femton procent observationsarfvode, men är anmärkningen gjord af extra ordinarie tjänsteman under revisors tillsyn och af revisor understödd, tillkommer den senare en tredjedel af arfvodet. Kammarrätten har härvid endast, under förutsättning att revisionskommisarierna blifva bibehållne i deras nuvarande tjänstgöring, velat erinra, att desse tjänstemän icke torde böra undfå någon del af observationsarfvodet för anmärkning, som gjorts under revisionskommisariens tillsyn, äfvensom Kammarrätten velat i underdånighet fästa uppmärksamhet derå, att i nådiga skrifvelsen den 5 Mars 1858 blifvit meddelade särskilda bestämmelser, dels rörande observationsarfvode å värdet af varor eller persedlar, som i följd af anmärkning blifvit uppdebiterade, och dels om sättet för observationsarfvodets fördelning i vissa fall emellan anmärkningsförfattare och advokatfiskalen härstädes, hvilka bestämmelser synas Kammarrätten böra bibehållas, och lära, vid utarbetande af ny instruktion för embetsverket, komma att tillses, i hvad mån de närmare föreskrifter rörande observationsarfvode, som blifvit meddelade i 46 § af Kammarrättens nu gällande instruktion, böra kvarstå.

Med afseende å den särskilda vigten för kronan att till förvaltande af det embete, Kammarrättens advokatfiskal bekläder, kunna påräkna personer af mera framstående duglighet, och på grund af de skäl, komiténs ordförande i sin reservation i öfrigt andragit, delar Kammarrätten den i samma reservation yttrade mening, att det till advokatfiskalen utgående tio procent aktoratsarfvode å medel, som efter hans åtal i kronans eller annan allmän kassa inflyta, bör åt advokatfiskalen bibehållas.

Hvad komitéen för öfrigt hemställt i afseende å sportlerna och om upphörande af de s. k. sigillpenningarna för vaktbetjeningen får Kammarrätten för sin del biträda.

Slutligen och hvad angår de af komitéen föreslagna *allmänna grunder och vilkor för löneregleringen*, föranleda dessa, hvilka hufvudsakligen redan torde vid andra embetsverks reglering hafva blifvit af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen pröfvade, vid sådant förhållande icke något vidare yttrande af Kammarrätten.

De i nåder remitterade handlingarna återställas härmed; och framhärdar Kammarrätten med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste och troppligtigste
undersåtar och tjenare

C. A. JUEL.

AXEL LILJENSTOLPE.

B. A. EKSTRÖM.

J. E. ELLIOT.

J. KJELLÉN.

P. RICHTER.

Referent.

L. S.

Ryno Ström.

Stockholm den 29 November 1878.

Förslag till stat
för Kammarrätten, att tillämpas från och med år 1880.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Presidenten	7,600	2,400	10,000	
1 kammarrättsråd	4,400	2,000	6,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
7 d:o	30,800	14,000	44,800	
<i>Kansliet:</i>				
1 sekreterare	3,000	1,500	4,500	}
1 notarie	1,800	1,200	3,000	
2 d:o	3,600	2,400	6,000	
<i>Aktuarie- och registratorskontoret:</i>				
1 aktuarie och registrator ..	1,800	1,200	3,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
<i>Advokatfiskalskontoret:</i>				
1 advokatfiskal	3,000	1,500	4,500	
<i>Öfverrevisionsdepartementet:</i>				
1 revisionskommisarie	3,000	1,500	4,500	}
2 d:o	6,000	3,000	9,000	
1 revisor	1,800	1,200	3,000	
17 d:o	30,600	20,400	51,000	
Till vikariatsersättning, arfvoden åt extra biträden, gratifikationer och renskrifning	—	—	28,450	
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	500	300	800	
3 d:o	1,500	900	2,400	
Summa	—	—	182,450	

Anm. För den händelse Kammarrättens i dess underdåniga skrifvelse gjorda hemställan om någon lämplig förhöjning i den beräknade aföningen till 1:sta gradens tjenstemän och till extra biträden funnes böra vinna afseende, skulle till den föreslagna staten komma att läggas det belopp, som häraf kunde föranledas.